

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Ризик-менеджмент»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність ОПП Підприємництво
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Курс, семестр	3-й курс, 6-й семестр
Трудомісткість	Загальна кількість годин 120 год Кількість кредитів 4
Мова(и) викладання	Державна
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної
Контактні дані розробника(ів)	Олена Вараксіна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Контакти: ауд. 489 (навчальний корпус №4) e-mail: olena.varaksina@pdau.edu.ua тел. 099 641 11 99. Профайл: https://www.pdau.edu.ua/people/varaksina-olena-viktorivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	формування системи професійних компетентностей (знань і практичних вмінь та навичок) щодо використання теоретичних основ, методичних рекомендацій і практичних навичок для визначення можливих ризиків, знаходження причини їх виникнення, діагностування та оцінювання ситуації та управління ризиками
Компетентності	загальні: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у сфері професійної діяльності. ЗК 10. Здатність діяти відповідально і свідомо. фахові: СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин. СК 14. Здатність до аналізу, планування та організації підприємницької діяльності в сучасних умовах.
Результати навчання	ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.
Методи навчання	методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: <i>словесні</i> (лекція, бесіда, розповідь-пояснення), <i>наочні</i> (ілюстрування), <i>практичні</i> (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою); методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: <i>методи формування пізнавальних інтересів, методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності</i> ; методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-

	пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота), методи самоконтролю; - інноваційні та інтерактивні методи навчання: <i>інтерактивні методи</i> (дискусії, проектування професійних ситуацій, командні конкурси); <i>комп'ютерні, мультимедійні методи</i> (використання мультимедійних презентацій).
Програма навчальної дисципліни	Тема 1. Поняття, сутність і зміст ризик-менеджменту. Тема 2. Невизначеність та ризик. Тема 3. Ризик та елементи теорії корисності. Тема 4. Закони і принципи та методологія ризик-менеджменту Тема 5. Аналіз ризиків та методи їх оцінювання Тема. 6. Прийняття управлінських рішень в умовах ризику та невизначеності Тема 7. Система управління ризиками
Стратегія оцінювання результатів навчання	Поточний контроль: розв'язування тестів; опитування; виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи (реферати, есе, презентації, глосарій). Підсумковий контроль: <i>залік</i> .
Політика навчальної дисципліни	1. <i>Базові умови опанування навчальної дисципліни:</i> - Відвідування лекційних і практичних занять. - Активна і продуктивна участь у практичних заняттях (додаткові бали за роботу у команді, творчий підхід). - Опрацювання базової та допоміжної літератури. - Вчасне виконання завдань для самостійної роботи (додаткові бали за використання сучасних інформаційних технологій, зміст і форму презентації результатів досліджень, участь у науково-практичних заходах). - Виконання тестових завдань. 2. <i>Пропущені заняття.</i> Пропущені заняття необхідно відпрацювати. Для цього здобувач освіти має виконати індивідуальні завдання за пропущеними темами. 3. <i>Поведінка в аудиторії.</i> Усі учасники освітнього процесу мають дотримуватися етичних норм. Здобувач вищої освіти зобов'язаний старанно та сумлінно навчатися протягом усього періоду навчання. Водночас він повинен підтримувати інших у прагненні поглиблювати знання та виконувати свої обов'язки. Від викладача вимагається доброзичливе, серйозне і тактовне ставлення до здобувачів вищої освіти. 4. <i>Академічна доброчесність</i> Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій — реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Економіка підприємства, Менеджмент, Підприємництво
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)	Презентації, відеоролики
Рекомендовані джерела	<i>Основні:</i>

1. Проскура В.Ф., Білак Р.Г. Методологічні підходи до управління ризиками. *Економіка і суспільство*. № 9. 2017. С. 599-607.
  2. Hadidi M. Al, Samih Al-Azzeh J., Akhmetov B., Korchenko A., Kazmirchuk S. and Zhekambayeva M. Methods of Risk Assessment for Information Security Management. *International Review on Computers and Software (IRECOS)*, Vol. 11, №. 2. -2016. - pp. 81-91
  3. Сосновська О. О. Вплив ризиків на систему економічної безпеки підприємства в умовах циклічного розвитку економіки. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. № 4. С. 82–88.
  4. Калініченко З.Д. Ризик-менеджмент. Дніпро: ДДУВС, 2021.– 224 с. <https://er.dduvs.in.ua/bitstream>.
  5. Вараксіна О. В Михатіло В. В. Інновації як важливий чинник забезпечення стійких конкурентних переваг. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління* Том 31. 2020. № 1, С.36–39. URL http://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_1/8.pdf.
  6. Вараксіна О. В., Золотих Я. Г., Гедерім К. О. Стратегічне управління підприємством як необхідна умова забезпечення продовольчої безпеки національної економіки. *Інфраструктура ринку. Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій*. 2020. Випуск 40. С. 54–59. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/40_2020_ukr/11.pdf
  7. Вараксіна О. В. Григорова С. В., Джерело конкурентної переваги: теоретичний аспект. *Елек-нне наукове фахове видання. Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. № 4.с. 54-59 http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/40_2020_ukr/40_2020.pdf
- Допоміжні:*
1. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: навчальний посібник.К.: Центр навчальної літератури, 2018. 312 с. URL: http://shron.chtyvo.org.ua/Donets_Liubov/Ekonomichni_ryzyky_ta_metody_yikh_vymiryuvannia.pd
  2. Кондрашихін А.Б. Теорія та практика підприємницького ризику. Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ. 2019. 224 с.
  3. Бутко М.П., Бутко І.М., Мащенко В.П., Т.В. Пепа. Теорія прийняття рішень Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ. 2019. 360 с.
  4. Ризик-менеджмент: навч. посібник. Харків: НТУ «ХПІ». 2018. 140 с.
  5. Стешенко О. Д. Ризикологія: навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 180 с. <http://lib.kart.edu.ua/bitstream>.
  6. Черненко Н.М. Ризик-менеджмент у закладах освіти: навчальний посібник. / Н.М. Черненко. Вид., О.: Університет Ушинського, 2020. 116 с.
- Інформаційні ресурси:*
1. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського – www.biblvornad.org.ua.
  2. Офіційний сайт Національного банку України www.bank.gov.ua
  3. Офіційний сайт Національного Комітету статистики України www.ukrstat.gov.ua
  4. Менеджмент. Бізнес. www.management.com.ua.